

Κεφάλαιο 4ο

Τρόποι και μέσα πειθούς – Συνολική θεώρηση

Πρόθεση του συγγραφέα και μέσα πειθούς

Ερωτήσεις

- Να εντοπίσετε την πρόθεση του πομπού και τα μέσα πειθούς που αξιοποιεί, για να επιτύχει τον στόχο του. Στην απάντησή σας να λάβετε υπόψη και το περιεχόμενο/τις ιδέες του αποσπάσματος.
- Ποιος είναι ο βασικός ισχυρισμός του συγγραφέα στο απόσπασμα και με ποια μέσα/ποιες ιδέες τον στηρίζει;
- Ποια συναισθήματα επιδιώκει να διεγείρει ο συγγραφέας στον αναγνώστη και με ποιον σκοπό;

Πώς απαντάμε

Επισημαίνουμε την πρόθεση του πομπού (να πείσει / να ευαισθητοποιήσει). Στη συνέχεια, εντοπίζουμε τα συγκεκριμένα μέσα πειθούς και αιτιολογούμε την επιλογή μας καταγράφοντας τις ιδέες του κειμένου.

1. Αν υπάρχει **επίκληση στη λογική**, αναζητούμε τα συγκεκριμένα χωρία του κειμένου και τα μέσα που αξιοποιεί ο πομπός:
 - Επιχειρήματα (συλλογισμοί με προκείμενες και συμπέρασμα).
 - Τεκμήρια (παραδείγματα, στατιστικά στοιχεία, πορίσματα έρευνας κ.λπ.)
2. Αν υπάρχει **επίκληση στο συναίσθημα**, επιβεβαιώνουμε την απάντησή μας εντοπίζοντας συγκεκριμένα χωρία του κειμένου και τα μέσα που αξιοποιεί ο πομπός:
 - Περιγραφή ή αφήγηση.
 - Ποιητικός ή εικονοπλαστικός λόγος
 - Χιούμορ ή ειρωνεία
 - (Ρητορικά) ερωτήματα.
3. Αν υπάρχει **επίκληση στην αυθεντία**, αναφέρουμε τη συγκεκριμένη αυθεντία που επικαλείται ο συγγραφέας:
 - Πρόσωπο.
 - Ρήση σημαντικού προσώπου.
4. Αν υπάρχει **επίκληση στο ήθος του πομπού**, καταγράφουμε τα σημεία στα οποία ο πομπός επιδιώκει να ενισχύσει την αξιοπιστία των λόγων του με:
 - Θετικούς χαρακτηρισμούς σε α' ενικό πρόσωπο.
 - Αυτο-προβολή.
5. Αν υπάρχει **επίθεση στο ήθος του αντιπάλου**, εντοπίζουμε τα σημεία στα οποία ο πομπός επιδιώκει να υπονομεύσει την αξιοπιστία του αντιπάλου με:
 - Αρνητικούς χαρακτηρισμούς.
 - Αναφορά στο ήθος και την προσωπική ζωή του αντιπάλου.

Τρόποι πειθούς

Τρόποι

Μέσα

Επίκληση στη λογική

α. Τεκμήρια:

- παραδείγματα
- γεγονότα
- στατιστικά στοιχεία
- πορίσματα ερευνών
- γενικές αλήθειες
- αυθεντίες
- γνωμικά

Επίκληση στο συναίσθημα

β. Επιχειρήματα/συλλογισμοί

(παραγωγικοί, επαγωγικοί, αναλογικοί)

- Περιγραφή ή αφήγηση
- Χιούμορ ή ειρωνεία
- Ερωτήματα
- Ποιητικός/εικονοπλαστικός λόγος

Επίκληση στην αυθεντία

- Όνομα αυθεντίας
- Ρήση αυθεντίας
- Όνομα και ρήση αυθεντίας

Επίκληση στο ήθος
του πομπού

- Θετικοί χαρακτηρισμοί σε α' πρόσωπο
- Αναφορά σε θετικές ενέργειες - συμπεριφορές
- Προβολή της προσωπικότητας και των αρχών του

Επίθεση στο ήθος
του αντιπάλου

- Αρνητικοί χαρακτηρισμοί
- Αναφορά σε αρνητικές ενέργειες - συμπεριφορές
- Αθέμιτη κριτική / επίθεση στην προσωπική ζωή